

Vstup SR do Schengenu

Vstup SR do Schengenu sa uskutočnil pred siedmimi rokmi. Schengenský priestor predstavuje územie 26 európskych štátov, pričom na ich hraniciach garantuje voľný pohyb osôb a tovarov. Štáty uchádzajúce sa o vstup do Schengenu sa musia podrobiť hodnoteniu, ktoré overuje reálne aplikovanie schengenských pravidiel. Slovensko sa radí ku štátom, ktoré celý zoznam podmienok pre vstup do Schengenu splnili.

Schengenskú dohodu (Schengen I) podpísalo v júni 1985 v luxemburskom Schengene päť zakladajúcich európskych štátov – Belgicko, Holandsko, Luxembursko, Francúzsko a Nemecká spolková republika.

Vstup SR do Schengenu – ako to celé začalo?

Začiatky vstupu Slovenska do Schengenu sú prepojené so zrušením vízovej povinnosti pre slovenských občanov v Belgicku a v Dánsku od apríla 2001. V tom istom období Bratislava hostila Medzinárodnú konferenciu pod názvom „Schengen a rozširovanie EÚ“, na ktorej sa zúčastnilo takmer 100 delegátov zastupujúcich 31 štátov. Hlavnými témami stretnutia boli predovšetkým problematika víz, kontrola vonkajších a vnútorných hraníc schengenského priestoru a Schengenský informačný systém. O dva roky neskôr Slovensko v Aténach podpísalo prístupovú zmluvu, čím sa zaviazalo k implementácii Schengenského dohovoru.

Situácia po vstupe SR do Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej únie summit v Bruseli vytýčil termín zrušenia hraničných kontrol Slovenska so susedmi v EÚ najskôr do troch rokov. Kvôli neustálemu rozširovaniu Schengenského priestoru nie len členskými štátmi EÚ, bolo potrebné inovovať zastaralý systém fungovania. Preto v júni 2006 ministri vnútra členských krajín Európskej únie, Nórska a Islandu uzavreli dohodu o vytvorení nového Schengenského informačného systému (SIS II). Hlavným zámerom bolo umožniť pripojenie Švajčiarska a nových členských štátov EÚ vrátane Slovenska k schengenskému priestoru bez akýchkoľvek kontrol na vnútorných hraniciach EÚ.

Ďalšie bruselské rokovania v decembri 2006 stanovili termín vstupu nových členských štátov EÚ na december 2007. Kontroly mali byť zrušené na pozemných hraničných prechodoch a v morských prístavoch, no na letiskách malo dôjsť k zmenám až od marca 2008.

Rok 2007 – plnenie úloh graduje

V nasledujúcom období si Slovensko svedomito plnilo svoju prípravu na vstup do Schengenu. Za splnomocnenca vlády pre vstup SR do Schengenu bol vymenovaný štátny tajomník Ministerstva vnútra SR Jozef Buček. V marci 2007 schválila slovenská vláda akčný plán pre zabezpečenie vstupu Slovenska do Schengenu. Poukázala tým najmä na nedostatky, ktoré bolo potrebné eliminovať, respektíve odstrániť.

Koncom marca 2007 obdržal podpredseda vlády a minister vnútra Robert Kaliňák v Lisabone softvérové zostavy nevyhnutné pre vstup SR do Schengenu. No okrem toho muselo Slovensko plniť ďalšie úlohy. Nasledovala rekonštrukcia bratislavského letiska, schválenie novely zákona o Policajnom zbore, schválenie národného plánu ochrany štátnych hraníc SR či schválenie balíka noviel ôsmich zákonov, bez ktorých by Slovensko do Schengenu vstúpiť nemohlo. Azda najnáročnejšou podmienkou pre vstup do Schengenu bolo zabezpečenie hranice s Ukrajinou. Jej splnenie Brusel vyzdvihol 13. júla 2007.

Rozšírenie Schengenského priestoru o deväť nových štátov schválili svojou hodnotiacou správou pre pripravenosť na vstup do Schengenu ministri vnútra členských krajín Európskej únie dňa 18. novembra 2007. Toto rozšírenie ministri definitívne potvrdili 6. decembra. Podľa pôvodnej dohody vstúpili v marci 2008 do Schengenského priestoru tiež tri slovenské letiská – v Bratislave, v Košiciach a v Poprade.

Deň doposiaľ najväčšieho rozšírenia Schengenského priestoru pripadol na 21. decembra 2007. Ku vstupu do Schengenu sa okrem Slovenska pridali aj Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko a Slovinsko.